

MBT-001-014314 Seat No. _____

M. A. (Sem. III) (CBCS) Examination

December – 2016

Sanskrit : Paper - IV(D)

(Dharmashastra)

(गौतमधर्मसूत्रम् – अध्याय-१, १३)

(मस्करिभाष्यसहितम्)

Faculty Code : 001

Subject Code : 014314

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

१ धर्मशास्त्रना उद्भव अने विकास पर नोंध लपो. १४

1 Write note on origin and development of Dharmashastra. 14

अथवा/OR

१ धर्मशास्त्रना प्रमुख ग्रंथोनो परियय आपो. १४

1 Give introduction of main books of Dharmashastra. 14

२ धर्मशास्त्रना वर्ण विषय पर नोंध लपो. १४

2 Write a note on described subjects of Dharmashastra. 14

अथवा/OR

२ वसिष्ठ धर्मसूत्र अने आपस्तंब धर्मसूत्र पर नोंध लपो. १४

2 Write a note on Vasishtha Dharmasutra and Aapastamba Dharmasutra. 14

३ गौतमधर्मसूत्रे साक्षिव्यवस्था । – समजावो. १४

3 Discuss गौतमधर्मसूत्रे साक्षिव्यवस्था. 14

अथवा/OR

३ महतां साहसम् । – समजावो. १४

3 Explain महतां साहसम्. 14

- ४ (अ) नीचेनाभांथी कोर्षपश भेऊनो अनुवाढ करो : ६
- 4 (a) Translate any **one** of the following : 6
- (१) अपीडिता यूप वक्रासशल्काः ॥ २७ ॥
- अपीडिता वल्लीवेष्टन कीटाग्न्यादिभिरनुपहता इत्यर्थः । यूपवक्राः
यूपवन्नताग्रा इत्यर्थः । सशल्काः सत्वचः । असमासात् सर्वे एवं रूपाः,
न तु यथासङ्ख्यम् । तथा चाह मनुः –
ऋजवस्ते तु सर्वे स्युरव्रणास्सौम्यदर्शनाः ।
अनुद्वेगकरा नृणां सत्वचोऽनग्निदूषिताः ॥
- (२) आत्ययिके च ॥ ३० ॥
- शीघ्रं निर्णयं कुर्यादित्यर्थः । अत्ययकर्मणा यथा सार्धमुक्तस्य सार्धो
गच्छति, प्रियमाणावस्थो वान्यतरो भवति, ग्रामोपप्लवो वा भवतीत्यादि ।
अत्ययवशात् धेन्वादियुक्तादपि पूर्वं विचारणीयमिति पृथक्करणम् । च
शब्दः स्तेयसाहसदण्डपारुष्याद्युपसङ्ग्रहणार्थः । तथा च
स्मृत्यन्तरम्साहसस्तेय-पारुष्यगोऽभिशापात्ययस्त्रियाम् । विवादयेत्सद्य एव
कालोऽन्यत्रेच्छया स्मृतः ॥
- (ब) नीचेनाभांथी कोर्षपश भे सूत्रो सभजवो : ८
- (b) Explain any **two** Sutras of the following : 8
- (१) वेदो धर्ममूलम् ।
- (२) दृष्टो धर्मव्यतिक्रमः ।
- (३) यज्ञियो वा सर्वेषाम् ।
- (४) यत्र चाम्नायो विदध्यात् ।
- ५ नीचेनाभांथी कोर्षपश भे पर टूंकनोध लभो : १४
- 5 Write short note on any **two** of the following : 14
- (१) चतुर्दश विद्या ।
- (२) मेखलाः ।
- (३) आचमनम् ।
- (४) गुरुः शिष्यश्च ।